

•เขียนโดย Administrator•

•วัน•เสาร์•ที่ 21 •เมษายน• 2012 เวลา 19:30 น.• - •แก้ไขล่าสุด• •วัน•อาทิตย์•ที่ 22 •เมษายน• 2012 เวลา 10:06 น.•

“อนาคตจืดคิดไปไม่ประจักษ์ ทรลักษณ์ตาทะเล้นไม่เห็นหน เดินก็ได้พูดก็ตั้งซังวิกล มามีดมนนัยน์ตาบ้ำบรม” เพชรเม็ดงามของชาวแพร์ ด้วยความเป็นกวีที่มีพรสวรรค์มาตั้งแต่กำเนิด ศรีวิไลใจ (ใจ) มีชื่อเดิมว่า “ศรีใจ” เกิดเมื่อ พ.ศ. ๒๔๐๐ ณ บ้านสีลอบ ตำบลในเวียง อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ เป็นบุตรคนที่ ๔ ของเจ้าน้อยเทพ และนางแก้ว เทพยศ ชาวบ้านมักจะเรียกท่านว่า ศรีวิไลใจ บางทีก็เรียกว่า “พ่อตา” ภรรยาคนแรก ชื่อ นางตุ่น มีบุตร ๒ คน ชีวิตวัยเด็ก ท่านได้บรรพชาเป็นสามเณรอยู่ ๔ – ๕ พรรษา ณ วัดศรีบุญเรือง จังหวัดแพร่หลังจากนั้นลาสิกขาบทยออกมา แล้วได้แต่งกาพย์ธรรมะ ซึ่งพรรณนาถึงความทุกข์ของคน ชื่อว่า “กาพย์ห้าตุ๊ก” แต่เดิมท่านประกอบอาชีพค้าจระกู่ทั้งภรรยาคนแรกเสียชีวิตลง จึงได้นำบุตรชายไปฝากที่สาวอุปการะ ส่วนตัวเองเดินทางไปค้าขายที่จังหวัดน่าน กระทั่งล้มป่วยด้วยกาโรค จึงกลับมาอยู่จังหวัดแพร่ แล้วต่อมานายันตาท่านก็บอด เมื่ออายุ ๒๕ ปีชีวิตต่อจากนั้น ท่านได้รับจ้างเขียนคำ – ฮ่า อย่างเดียว แต่ปัญหาผู้ว่าจ้างทำเขียนคำ – ฮ่า ต้องนั่งจดตามคำบอก จึงทำให้ผู้อยากได้บทกวีแต่ไม่มีเวลาต้องเสียโอกาส ท่านศรีวิไลใจ (ใจ) จึงได้ภรรยาเป็นคู่ชีวิต คู่ทุกข์คู่ยากของท่านคนหนึ่งชื่อ “จันทร์สม” เป็นหญิงสาวที่มีรูปร่างหน้าตาไม่เลวนักและคุณสมบัติอันประเสริฐยิ่งยากที่จะหาได้ในสตรีสมัยนั้นก็คือ จันทร์สมผู้นี้เป็นคนมีความรู้ในทางเขียนอ่านคล่องแคล่วเป็นพิเศษสามารถถ่ายทอดบทกวีที่กลั่นกรองจากสมองของท่านจอมกวีออกมาเป็นตัวอักษร ทั้งเจ้าหล่อนก็คงจะเป็นคนหนึ่งซึ่งซาบซึ้งในมธุรสพจน์ประพันธ์ของท่านกวีศรีวิไลใจ

เหมือนอย่างที่ภรรยาของชิต บุรทัต หรือภรรยาของท่านมหากวีสุนทรภู่ได้ซาบซึ้งในผลงานอันล้ำค่าของสามี จันทร์สมได้เป็นทุกสิ่งทุกอย่างของท่านกวีศรีวิไลใจ เป็นหูเป็นตา เป็นเลขานุการ เป็นคนรับใช้พร้อมทุกอย่าง มีอยู่ครั้งหนึ่งเจ้าหลวงเมืองแพร่ที่ชื่อเจ้าหลวงพิริยะเทพวงศ์ ซึ่งเป็นคุณปู่ของ “ยาขอบ” เจ้าหลวงพิริยะองค์นี้ได้สร้างวังหรือคุ้มขึ้นใหม่เมื่อเสร็จเรียบร้อยแล้วก็ให้มีการเฉลิมฉลองตามธรรมเนียมอย่างที่เจ้านายท่านฉลองตำหนักใหม่ก็มักจะมีผู้แต่งกลอนหรือโอโคลงเฉลิมเป็นที่ระลึก เจ้าหลวงจึงได้ให้คนมาจูงเอาท่านกวีบอดไปชมคุ้มอันใหญ่โตหรูหราของพระองค์ท่านวิธีที่จะให้ท่านกวีได้ชมความวิจิตรตระการตาของคุ้มเจ้าหลวงก็คือให้คนจูงไปคล้ำไปอธิบายว่าที่ตรงนั้นมีลักษณะเป็นอย่างไร นัยว่าประตู่ทั้งหมดมีถึง ๗๒ แห่งท่านกวีก็ตั้งชื่อทั้ง ๗๒ ประตู่ให้เพราะพริ้ง เช่น จัดจัดอ่านนับประตู่หับสะลอกนอกใจ นับไปหมดเสีย มีเจ็ดสิบสอง เหล็กกลองกลมเกลี้ยง จดจันเจียงแซ้ว ศรีวิไลใจยาดัวข้าบาทไท่ จัดใส่เรือตั้งตัวลา ประตู่หนึ่งนั้น ชื่อชั้นคำขาเข้าแล้วออกมา งานเหลือเกาหน้อย หมายความว่า ประตู่ที่หนึ่งมีชื่อว่าคำขา คือว่าประตูคำพจนคุณที่บริสุทธิ์ ประตู่นี้ใครเข้าไปแล้วกลับออกมาจะสวยกว่าเกาอีกหน้อยหนึ่ง แล้ว “เหล็กกลอง” หมายถึงเหล็กที่ขุดจากอำเภอเมืองแพร่เป็นเหล็กดีมากเหมือนเหล็กน้ำพี้หรือแร่ของภาคกลาง และ “จดจันเจียง” แปลว่า สลักกลอนหรือกลอน ประตู่ที่สองชื่อ “ฟองคำสร้อย” ที่สามชื่อ “เมืองขึ้น” ใครปิดเปิดเข้าออกก็จะหายโรคา พยาธิ ๆ ท่านได้รางวัลจากเจ้าหลวงมากมาย เพราะเป็นที่ไพเราะถูกอกถูกใจเจ้าหลวงพิริยะอย่างที่สุด มันเป็นวรรณคดีกำลังเฟื่องฟู ท่านกวีศรีวิไลใจก็ได้ทำมาหาเลี้ยงชีพด้วยขายบทกวีและรับจ้างประพันธ์กลอนต่าง ๆ ให้แก่ผู้ที่สนใจบทกลอนหรือคำที่มีชื่อนอกจากเรื่องชมคุ้มหลวงเมืองแพร่แล้ว ก็มี “คำวงษา” คำดอกเอื้อง” ซึ่งกล่าวถึงดอกไม้และกล้วยไม้ต่าง ๆ ทางเมืองเหนือกล่าวกันว่าเป็นกลอนเมืองเหนือไพเราะมาก ส่วนทายาท ๒ คน หลังจากจันทร์สมถึงแก่กรรม ท่านก็อาศัยอยู่กับลูก ๆ หลาน ๆ ต่อมาจนวาระสุดท้าย ท่านก็ถึงแก่กรรม พ.ศ. ๒๔๗๒ หลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ ประมาณ ๕ ปี ศรีวิไลใจได้ ๘๒ ปี

ศรีวิไลใจไข่ ผู้มีมโนภาพอันบรรเจิด

•เขียนโดย Administrator•

•วัน•เสาร์•ที่ 21 •เมษายน• 2012 เวลา 19:30 น. • - •แก๊วไล่ล่า• •วัน•อาทิตย์•ที่ 22 •เมษายน• 2012 เวลา 10:06 น. •

